

Upoznavanje sa Photoshopom

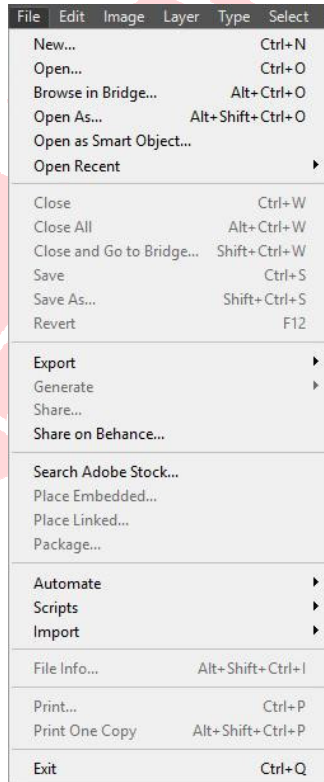
U ovoj lekciji ćemo objasniti radni prostor programa Adobe Photoshop. Posebno ćemo obrazložiti upotrebu prva dva padajuća menija iz Menu bara. Govorićemo o upotrebi i izgledu dialog boxova (prozora sa opcijama), kao i o panelima Tools i Options, a objasnićemo i na koji način možemo da promenimo predefinisane skraćenice tastaturnih prečica u programu.

Uobičajeni radni prostor programa Adobe Photoshop je neznatno promenjen u odnosu na prethodne verzije i može da se подели u nekoliko celina:

- Menu bar,
- Options panel,
- Tools panel,
- usidrene grupe panela,
- radna površina.

Menu bar

Na vrhu prozora nalazi se Menu bar. Primećuje se da je Menu bar konceptualno sličan odgovarajućim segmentima u drugim programima. Sastoji se od padajućih menija, čija su imena usko povezana sa opcijama koje se tu kriju. U ovoj lekciji će biti reči o prva dva padajuća menija.

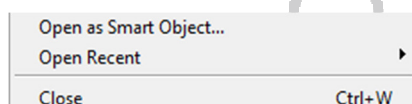
Slika 22.1. Menu bar i padajući meni File

File – sadrži opšte opcije za rad sa dokumentima, kao što su:

- **New** – kreiranje novog dokumenta,
- **Open** – otvaranje postojećih dokumenata,
- **Open Recent** – otvaranje nekog od 10 poslednje otvaranih dokumenata,
- **Close** – zatvaranje otvorenog dokumenta,
- **Close All** – zatvaranje svih otvorenih dokumenata,
- **Save** – čuvanje izmena u otvorenom dokumentu,
- **Save As** – čuvanje kreiranih dokumenata ili čuvanje izmena u okviru novog dokumenta,
- **Export** – čuvanje dokumenata ili delova dokumenata kreiranih u Photoshopu u neke od formata za čuvanje slika ili u neke druge programe,
- **Import** – uvoz vizuelnih sadržaja specifičnih formata u Photoshop,
- **Print** – štampanje aktivnog dokumenta,
- **Exit** – izlazak iz programa.

Edit – padajući meni sadrži opšte komande za uređivanje dokumenata, ali i za uređivanje izgleda i ponašanja programa.

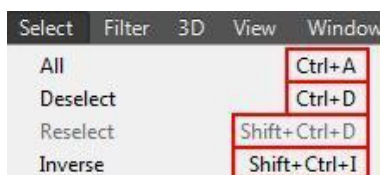
U zavisnosti od tipa odabrane komande iz padajućeg menija, razlikovaće se i rezultat klika na neku od njih.

Slika 22.2. Različite vrste komandi u padajućem meniju

- Ukoliko komanda u svom nazivu ima tri tačke (...), kao na primer komanda Open as Smart Object..., to znači da će se njenim pokretanjem otvoriti novi prozor (Dialog box) u okviru kojeg se nalaze dodatne opcije.
- Ukoliko se posle naziva komande nalazi crni trougao koji pokazuje nadesno, kao na primer komanda Open Recent, to znači da tu postoji podmeni.
- Ukoliko komanda nema tri tačke iza naziva ili crni trougao na kraju, to je znak da će kada na tu komandu kliknete, ta komanda biti automatski i primenjena, kao na primer komanda Close.
- Ukoliko je komanda ispisana sivom bojom, a ne crnom, to znači da trenutno nije dostupna.

Veoma je važno da poznajete tastaturne prečice za pokretanje komandi iz padajućih menija, koje su radi podsećanja ispisane sa desne strane komandi za koje postoje prečice.

Slika 22.3. Tastaturne prečice komandi iz padajućeg menija prikazane su sa desne strane

Pitanje

Koja od ovih opcija služi tome da uvezemo vizuelni sadržaj specifičnog formata u Photoshop?

- Open
- Save
- Close
- New
- **Import**
- Export

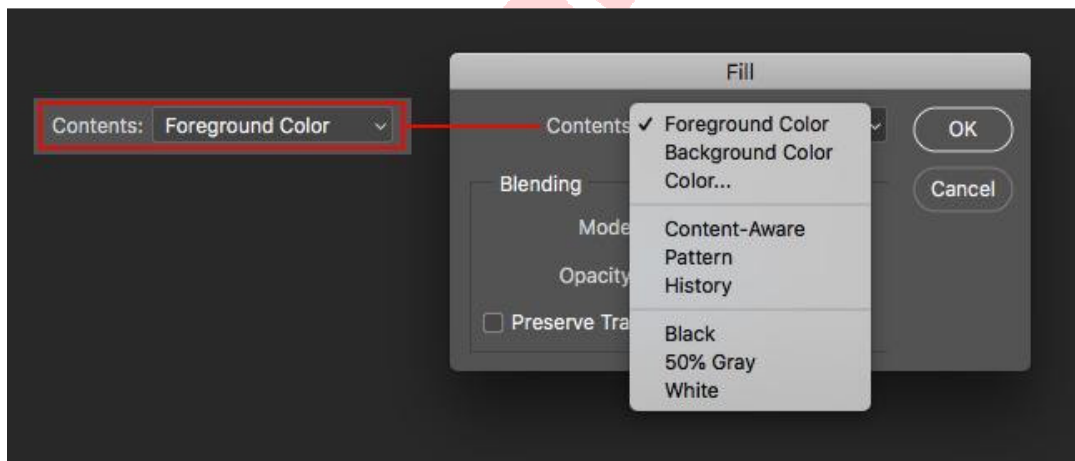
Objašnjenje:

Opcijom Import možemo da uvozimo vizuelni sadržaj specifičnih formata u Photoshop.

Dialog Boxes – prozori sa opcijama

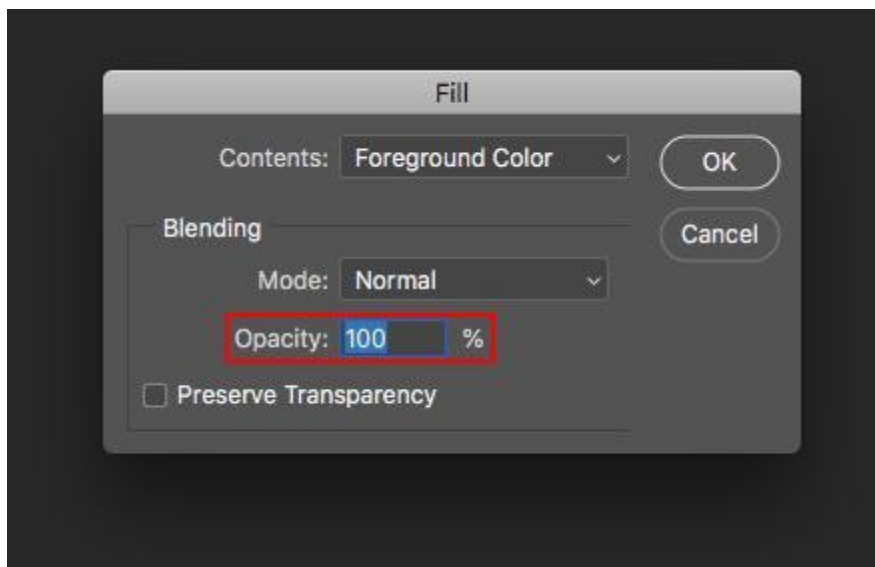
Dodatni prozori sa opcijama, dialog boxes ili samo dijalozi, postoje u različitim formama u Photoshopu, ali su u njima uvek isti tipovi interakcije.

Polje sa padajućim menijem – Dva crna trougla sa desne strane nekog polja označavaju postojanje padajućeg menija sa dodatnim opcijama. Jednim klikom na trouglove padajući meni se otvara, a izborom željene opcije se zatvara.

Slika 22.4. Polje sa padajućim menijem

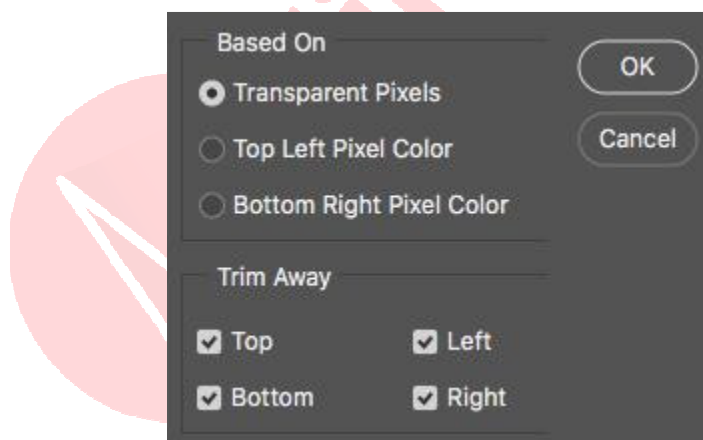
Polje za unos numeričkih vrednosti – Selektovanjem numeričkih karaktera po principu rada sa tekstom moguće je uneti novu vrednost parametra. Umesto unosa numeričke vrednosti, moguće je da strelicama na tastaturi (gore i dole) ili Scroll točkićem miša izmenite vrednosti parametra u predodređenim koracima.

Slika 22.5. Polje za unos numeričke vrednosti

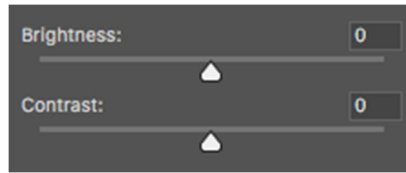
Check box – polje za potvrdu. Kada je opcija aktivna, u kvadratiću pored imena opcije se nalazi znak Checked (štriklirano), u suprotnom – opcija nije aktivna. Često se dešava da postoji veći broj opcija koje je moguće štriklirati.

Radio button – opciono dugme. Za razliku od prethodne vrste polja, opciono dugme pruža mogućnost samo jednog izbora. Takođe, ovo polje pored imena opcije nije kvadratno kao check box, već je kružno i odabrana opcija će u svom kružnom polju imati plavi krug.

Slika 22.6. Radio buttons se nalaze u delu Based On; check boxes se nalaze u delu Trim Away

Slider – klizač je često povezan sa okvirom za unos brojčanih vrednosti. Na taj način, prevlačenjem klizača na levu/desnu stranu, vrednost se smanjuje/povećava.

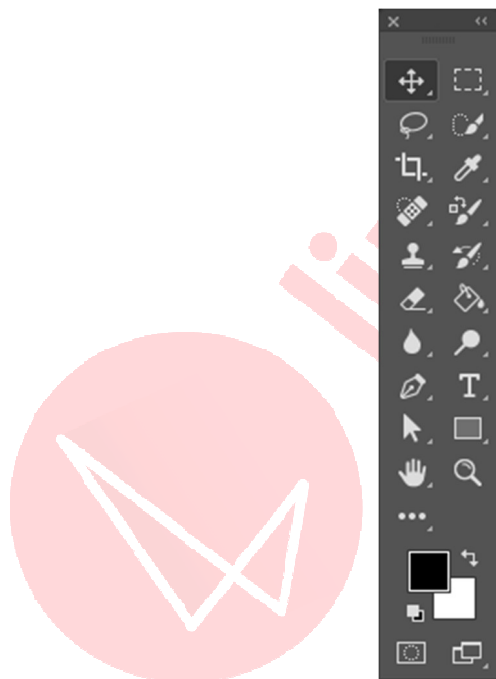

Slika 22.7. Klizači (sliders)

Svaki prozor sa opcijama se zatvara prihvatanjem promene klikom na dugme **OK**, ili poništavanjem promena klikom na dugme **Cancel**, a poništavanje se izvršava i kada kliknete na standardno dugme **X** za zatvaranje prozora u gornjem desnom uglu (podrazumeva se da se Apple računarima dugme za gašenje prozora nalazi na levoj strani).

Tools panel

Svi alati koji postoje u Photoshopu nalaze se u **Tools** panelu i zato je on jedan od najbitnijih. Paneli i njihova organizacija su detaljno obrađeni u narednoj lekciji, ali su u ovoj obrađena dva najvažnija – paneli **Tools** i **Options**.

Slika 22.8. Tools panel prikazan u dve kolone

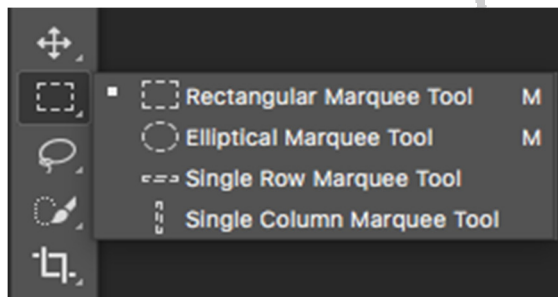
Standardna pozicija panela Tools je sa leve strane radne površine; on je tu usidren (Docked), prilepljen za levu ivicu prozora. Standardno će biti prikazana jedna kolona ikonica, ali kada kliknete na dva trougla na samom vrhu panela moguće je da postavite panel u dve kolone ili da ga ponovo vratite u jednu kolonu. Odmah ispod tih trouglova nalaze se dve isprekidane crtice – klikom na njih, držeći levi taster miša moguće je ceo panel Tools prebaciti na željenu poziciju. Tada više neće biti prilepljen za levu ivicu, već slobodan u prostoru (Floating panel). O radu sa panelima biće više reči u narednoj lekciji.

Prethodno je pomenuto da trougao u panelima ili opcionim prozorima uvek označava postojanje dodatnog menija; tako je i u **Tools** panelu.

Slika 22.9. Ikonica sa trouglom u donjem desnom uglu označava postojanje više alata u grupi.

S obzirom na to da postoji veliki broj alata, oni alati koji su deo familije, odnosno koji imaju slične opcije smešteni su u grupe. Kada ispod ikonice određenog alata postoji trougao u donjem desnom uglu, to znači da iza tog alata (koji je glavni u grupi ili poslednji korišćen) postoje i skriveni alati u pop-up meniju.

Slika 22.10. Pop-up meni sa skrivenim alatima iz grupe Marquee Tool

Desnim klikom miša na ikonicu alata otvara se pop-up meni sa skrivenim alatima te grupe. Isto će se desiti i kada držite dugi levi klik na ikonici alata. U otvorenom pop-up meniju sa grupom alata je trenutno aktivan alat označen kvadratom ispred ikonice, a ikonica tog alata je prikazana i u koloni sa alatima. U pop-up meniju, pored svih alata iz grupe, moguće je videti i njihove tastaturne prečice za brzo pokretanje. Trenutno aktivni alat iz Tools panela je uvek označen.

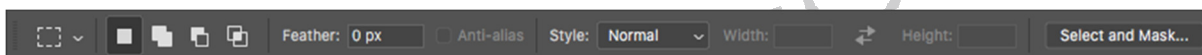
Slika 22.11. Trenutno aktivan alat je uvek označen u panelu

Napomena

Od verzije CC 2017, pored alatki koje predstavljaju grupu iz Tool panela, dodata je nova mogućnost. Kada držite malo duže miš iznad neke alatke, pojaviće se pop-up prozor u kome možete da vidite kako ta alatka funkcioniše, a ako se u donjem desnom uglu prozora nalazi opcija Learn How i ako na nju kliknete, otvorićete fajl sa fotografijom za vežbu te alatke. U Learn panelu će se pojaviti koraci sa obrazloženjem kako je potrebno urediti fotografiju da biste dobili konačan rezultat iz primera.

Options panel

Odmah ispod Menu bara nalazi se standardna pozicija Options panela, koji je takođe moguće izmestiti na neku drugu poziciju u okviru radne površine klikom i prevlačenjem vertikalne isprekidane linije sa leve strane panela. Options panel je usko povezan sa trenutno aktivnim alatom iz panela Tools. Kao što mu ime govori, u skladu sa odabranim alatom, Options panel će se menjati, prikazujući sve dodatne opcije aktivnog alata.

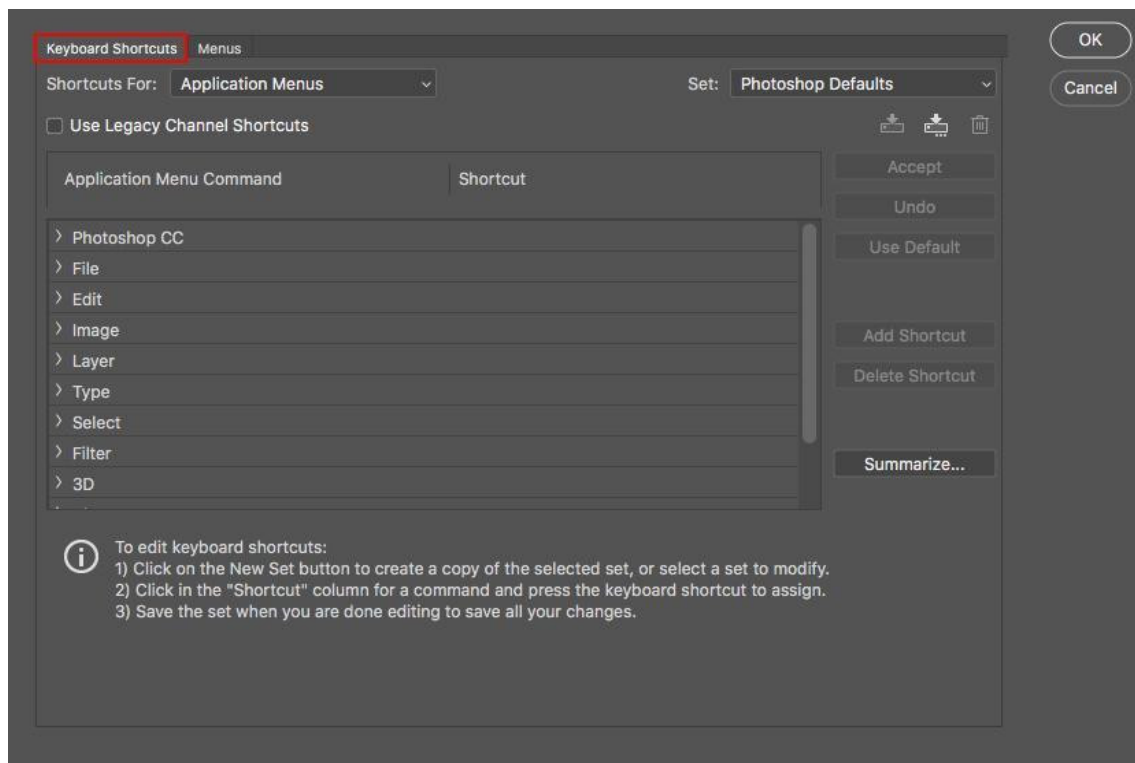
Slika 22.12. Options panel Rectangular Marquee alata

Pored linije za izmeštanje panela (sa leve strane) nalazi se padajući meni (i ovde je, kao i do sada, postojanje pop-up ili padajućeg menija označeno trouglom). Bez obzira na to koji je alat trenutno aktivan, ovaj meni sadrži **Tool Presets** – predefinisane setove podešavanja za trenutno aktiviran alat. Naravno, korisniku je dostupna mogućnost da sačuva svoje specifične opcije određenih alata.

Na samom kraju Options panela nalazi se Workspace menu, koji se u prethodnim verzijama Photoshopa nalazio u liniji Menu bara. O ovom meniju se detaljno govori u narednoj lekciji.

Keyboard Shortcuts

U padajućem meniju Edit postoje komande Keyboard Shortcuts... i Menus..., a s obzirom na to da u nastavku imaju tri tačke, jasno je da se njihovim pokretanjem otvara dijalog sa dodatnim opcijama. Ovaj prozor je podeljen na dva dela – Keyboard shortcuts i Menus, a željeni odeljak se bira tako što kliknete na istoimene tabove na vrhu prozora.

Slika 22.13. Keyboard shortcuts

Pri vrhu prozora Keyboard Shortcuts dijaloga postoji padajući meni **Set**. U njemu se nalaze trenutno zapamćeni setovi.

Ispod padajućeg menija Set nalaze se tri ikonice:

1. ikonica za snimanje izmena u trenutno aktivnom setu,
2. ikonica za pamćenje izmena u novom setu, na osnovu trenutno aktivnog seta,
3. brisanje trenutno aktivnog seta (kanta za otpatke).

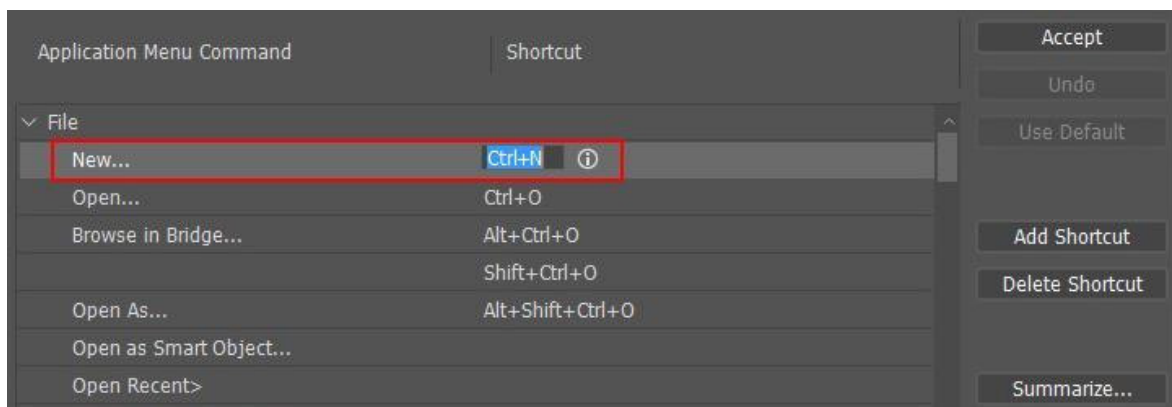
Tastaturne prečice

Tastaturne prečice su od izuzetnog značaja i veoma se često koriste u radu. Postoje standardne tastaturne prečice (**Photoshop Default Set**), ali, isto tako, iskusni korisnici ovog programa, u skladu sa svakodnevnim potrebama, kreiraju neke svoje tastaturne prečice. S obzirom na to da se standardne prečice ne mogu promeniti, sve izmene i nove tastaturne prečice se čuvaju kao novi set.

Ispod padajućeg menija Set nalazi se padajući meni skraćenica za: komande iz menija (Application Menus), panele (Panels) i alate (Tools). Na osnovu izbora će u centralnom delu biti prikazan sadržaj. Centralni deo zauzimaju skraćenice, koje su radi lakšeg pronalaženja svrstane u određene grupe, na primer, za skraćenice iz padajućeg menija Application Menus (aplikacije iz Menu bara), one su: Filter, Edit, Image...

Konkretnim skraćenicama (prečicama) pristupa se dvostrukim klikom na grupu, a zatim na željenu skraćenicu iz te grupe, nakon čega je moguće da u polje upišete novu. Po završetku upisivanja nove skraćenice, Photoshop vas obaveštava u slučaju da je ta skraćenica već zauzeta. Ukoliko to nije slučaj, postaju aktivne komande iz desnog dela prozora:

Slika 22.14. Izmena tastaturne prečice

- Accept – klikom na ovu komandu se prihvata nova skraćenica,
- Undo/Redo – poništava se sve što je urađeno u prethodnom koraku ili čini obrnuto – vraća poništeno,
- Use Default – u slučaju neke izmene na skraćenici za selektovanu komandu, vraća predefinisanu skraćenicu za tu komandu,
- Add shortcut – dodaje novu skraćenicu na komandu koja već ima jednu skraćenicu,
- Delete Shortcut – briše skraćenicu koja je izabrana.

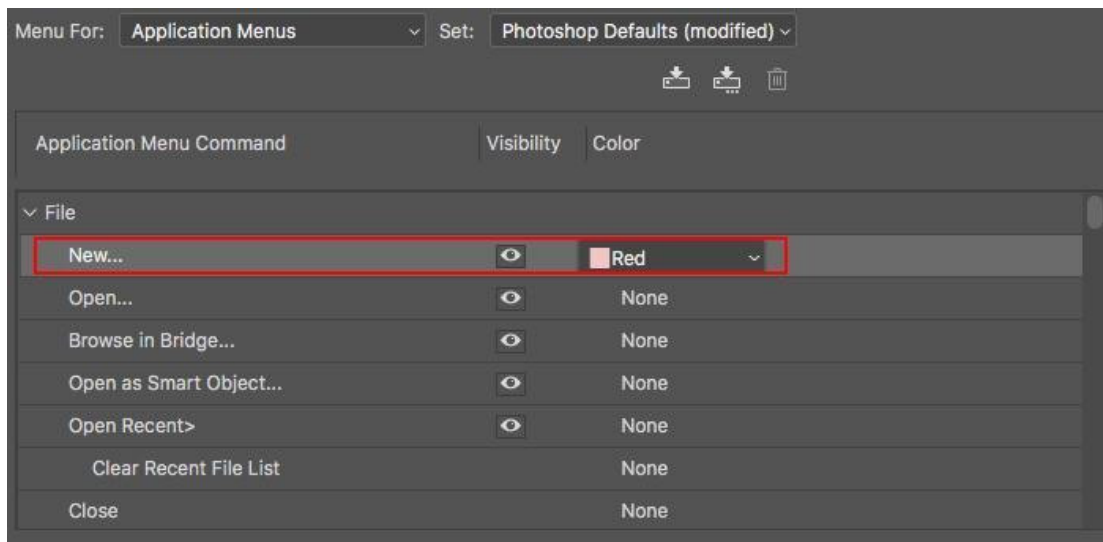
Po završetku izmena u meniju tastaturnih prečica, moguće je sačuvati izmene:

- u trenutnom setu (ukoliko to nije predefinisani set proizvođača, Photoshop Defaults),
- u novom setu sa novim imenom, a koji će biti zasnovan na izmenama koje su izvršene u trenutno aktivnom setu.

Novokreiranom setu je moguće pristupiti iz padajućeg menija Set. Da bi se set izbrisao, potrebno je da ga otvorite i da zatim kliknete na ikonicu kante za otpatke.

Menus

Ovaj odeljak se otvara istoimenom komandom iz padajućeg menija Edit, ali, kao što je prethodno navedeno, moguće je da ga otvorite i klikom na Menus tab. Ovde je moguće da uredite izgled padajućih menija, kao i određenih panela, i to na dva načina:

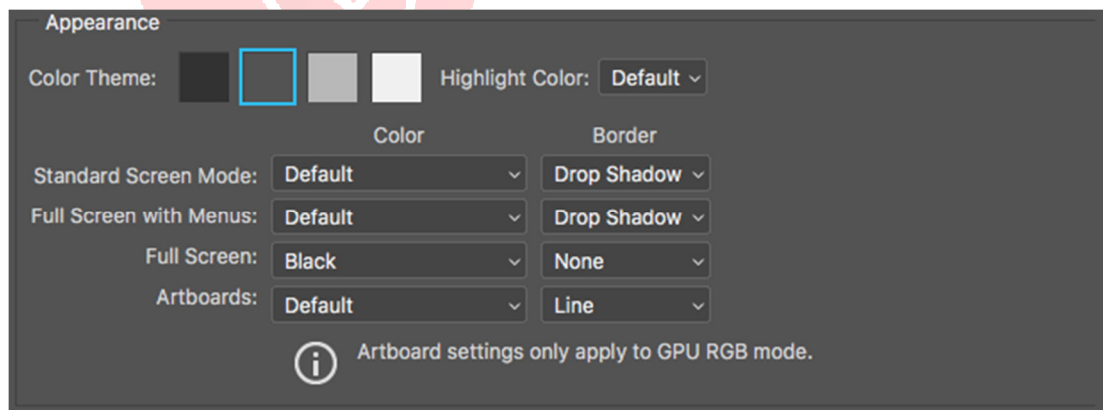
Slika 22.15. Komanda New... će biti označena crvenom bojom.

- moguće je da sakrijete određene komande (Visibility),
- moguće je da obeležite bojom željene komande radi lakšeg snalaženja (Color).

Iz padajućeg menija Menu For se pre svega može odabirati tip menija koji se uređuje, Application Menus ili Panel Menus. Na osnovu izbora u centralnom delu ispod će biti prikazane komande koje je moguće sakriti ili obeležiti bojom. Sve promene je takođe moguće sačuvati u novom Setu.

Preferences

Pokretanjem bilo koje od komandi iz podmenija Edit > Preferences > (Photoshop > Preferences) otvoriće se Preferences dijalog, samo će u skladu sa odabranom komandom biti prikazan drugi odeljak unutar njega. Ovaj prozor sadrži sve opcije koje se odnose na izgled i ponašanje programa. U ovoj lekciji je potreban odeljak Interface, u kome je po potrebi moguće promeniti boju interfejsa.

Slika 22.16. Appearance Color Themes

Na vrhu odeljka, u delu Appearance, moguće je da promenite i boju interfejsa, od najtamnije do najsvetlije.

Rezime

- Uobičajeni radni prostor programa Photoshop može da se podeli u nekoliko celina: Menu bar, Options panel, Tools panel, usidrene grupe panela.
- Komandom iz padajućeg menija koja pored naziva ima tri tačke otvara se dijalog sa dodatnim opcijama.
- Pored naziva podmenija u padajućem meniju se nalazi trougao koji sugerše upravo postojanje podmenija na tom mestu.
- Tools i Options paneli su povezani tako što Options panel uvek prikazuje opcije trenutno aktivnog alata.
- Trougao u donjem desnom uglu ikonice alata u Tools panelu sugerše postojanje i drugih alata u toj grupi koji se otvaraju desnim klikom ili dugim levim klikom.

